

Linux ile Nasıl Para Kazanılır yada Özgür Yazılım İş Modeli Var mıdır?

Bora Güngören
Portakal Teknoloji
bora@portakalteknoloji.com
Bilgi Üniversitesi
03.03.2007

Sunum Planı

- Özgür yazılım tanımına yeniden bakış
- Özgür yazılımı kullanmak
- Özgür yazılımı kullandırmak
- Özgür yazılımı geliştirmek
- Soru Yanıt

Özgür yazılım tanımına yeniden bakış

- Özgür yazılım nedir sorusunu yanıtladığımız zaman ne elde ediyoruz?
 - Başkasının yazdığı yazılımları istediğimiz zaman istediğimiz yerde, herhangi bir izin almadan kurabiliyoruz.
 - Ayrıca bu yazılımları istediğimiz biçimde dağıtabiliyoruz. Dağıtma işini yapmak karşılığı para talep edebiliyoruz (bknz. Red Hat'in ilk günleri)
 - Bu yazılımları kullanarak veya bu yazılımları kullanan kişilere yönelik hizmetler tasarlayabiliriz. Bu hizmetler karşılığı para talep edebiliriz - en yaygın örnek.
 - İstersek bu yazılımları değiştirebiliyoruz. Bu durumda kendi özgün yazılımlarımızı daha hızlı ve daha nitelikli olarak ortaya koyma şansımız oluyor. Üstelik maliyetler de düşüyor.

Özgür yazılım tanımına yeniden bakış

- Özgür yazılım aslında temel bazı konularda dürüst olan kişilerin karşılıklı güvenine dayanan, gerçek bir özgür ekonomiyi ortaya koyar.
 - Liberal bir bakış açısı ile bu ekonomi ile özgür piyasa / serbest piyasa hayata geçer.
 - Bu gerçeklemenin mümkün olması, aslında biraz da yazılımların yeniden üretim (kopyalama) maliyetinin yani marjinal maliyetin sifıra yakın olmasından kaynaklanmaktadır. Ancak bir çok yazılım için bu temel varsayımın da doğrulanamayacağını öngörmek gereklidir.
 - Çünkü en basit yazılıma geçişin bile bir çok yan maliyeti vardır.

Özgür yazılım tanımına yeniden bakış

- Özgür yazılımın tanımlanışı bir sanat eseridir.
 - Bu tanımı doğru okuyanlar, doğru insanlarla karşılaşırsa kendi sanat eserlerini (malum yasada yazılım bir şiir diyor) oluşturabilirler.
 - Ancak bu tanımı doğru okuyamazsanız, o zaman geleneksel ekonomik sistem içinde sadece bir parça verimlilik artışı kazanmış bir şirket olursunuz.
 - Bu bir parça verimlilik artışı size bir süre için avantajlar sağlayabilir. Ama ölçek ekonomisi çoklukla kazanır. “Büyükler” bu avantajlarını nasıl kullanacaklarını çok iyi bilirler.
 - Her zaman “hızlı balık” kazanmayabilir; “büyük balık” daima güçlüdür.

Özgür yazılım tanımına yeniden bakış

- Hızlı balık ve güçlü balık karşılaşmasına gelirsek resim şöyle bir şey.
 - Aslında teknolojileri icat eden, geliştiren “hızlı balık”lar. Özgür yazılımların bir çoğu da bu kategoride.
 - Tüketiciler hızlı balık önlerinden geçerken ilgilenip arkadan gelen yavaş ama büyük balığa para harcamaya yatkın. Çünkü güven konusunda tedirginlikleri var.

Özgür yazılım tanımına yeniden bakış

- Bu durumda “hızlı balık” öncelikle kendisinin güvenilir olduğunu anlatmak zorunda.
 - Bunun için geçtiği yerlerde ufak molalar verip konuşmalı. Kendince gösteriler yapmalı.
 - Ama “hızlı balık” arkasından gelen “büyük balık” ile arasındaki mesafeyi de korumalı. Büyük balık küçüğü “yakalarsa” anında yutuyor.
 - Özgür yazılım, özgür yazılım felsefesi; bunlar sizin “hızlı balık” olmanız ve aynı zamanda güvenilir kalmanız için uygun araçlar.
 - Peki nasıl?

Özgür yazılımı kullanmak

- Evlerdeki son kullanıcılar için özgür yazılımı kullanmak son derece kolay.
 - Çünkü onların arkasından kovalayan, kendileri ile rekabet eden rakipleri yok.
 - Aslında son kullanıcılar için risk almak daima kolaydır.
- Ancak son kullanıcılarda belli bir muhafazakarlık da söz konusu.
 - Muhafazakarlığı yenebilen son kullanıcı özgür yazılım kullanmaya kendiliğinden başlıyor.

Özgür yazılımı kullanmak

- Aslında “büyük balık”lar, tüketicilere şu tür mesajlar vererek onların da kendilerini rekabet eden şirketler gibi hissetmelerini teşvik ediyorlar.
 - İnsanlar arasında rekabet vardır.
 - Bir an önce bazı görevleri yerine getirebilir olmalısınız. Bizim önceden tanımladığımız “seçme görev”ler, kesinlikle en kısa zamanda birileri tarafından önünüze konacaktır.
 - Bu görevleri kimin vereceğini söyleyemeyiz. Ama bize güvenin.
 - Bu görevleri yerine getirmenin de tek yolu vardır. Onu da biz size anlatırız. Sonra sınav yapar kağıt da veririz.

Özgür yazılımı kullanmak

- Ancak belli rekabet veya zaman baslılarını hissedenden kurumlar için aslında “hızlı balık” kullanmak biraz daha riskli.
 - Ne de olsa zaman kaybederse, fırsatları kaçırırsa o zaman “kuyu ve kapak” konusu (bkz. lise tarih dersleri) gündeme geliyor.
- O zaman “hızlı balık” meraklılarının bu fırsatların olduğu ortamları keşfetmesi ve iyi kullanması gerekli.
 - Bu tıpkı denizin içindeki tatlı su pınarlarını bulup oradan su içen deniz canlıları gibi.
 - Elinize geçen fırsatlar ilk seferde büyük olmak zorunda değil. Önemli olan gerçekleştirilebilir olması.

Özgür yazılımı kullanmak

- Tabii fırsatları doğru kullanmak çok önemli.
 - Bilgi işlem ekibine virüs bulaşmasın diye onları “...”a geçirdik. Tutarsa ileride sizi de geçirebiliriz.
 - “Aman canım bana ne? Ne kullanırsanız kullanın.”
 - “Neden ben geçmiyorum? Ben de virüsten bıktım.”
 - “Onların ne fazlası var?”
 - “Ben de istiyorum. Hem de hemen. ”
 - Siz sürekli virüs bulaştırıyorsunuz. O yüzden “...”a geçeceksiniz.
 - “Yok öyle yağma.”
 - “Benim suçum değil.”
 - “İşiniz ne temizleyin. Siz tembellik edeceksiniz diye ...”
 - “Zorla güzellik mi olurmuş?”
 - Burada para nerede mi? Kurumun kasasında. İşletmecilere göre bu da para kazanmak.

Özgür yazılımı kullandırmak

- Özgür yazılımları kullanıyorsanız o zaman onları kullandırmak üzerine iş kurabilirsiniz.
- Sakın kendiniz kullanmadığınız şeyler üzerine iş fikri kurup satmaya kalkmayın. Bir zaman gelir, ters teper.
 - Müşterinin nelere ihtiyacı olduğunu anlamanın en güzel yolu kendiniz de kendinizin müşteriniz olmanızdır.
 - Ayrıca müşterinin neler çektiğini de iyi öğrenmiş olursunuz.
- Hele destek vermek zor iştir. Kişi değil organizasyon işidir.
 - Nasıl anarşi düzensizlik demek değilse, özgür yazılım da keyfiyet değildir.
 - Destek en ciddi iştir. Çok dikkatli yönetilmesi gerekir. Önemli miktarda detayı vardır.
 - Destek işinin kendisini nasıl yapılandırıldığını ve bu yapılandırmayı nasıl yönettiğiniz başarının anahtarıdır.

Özgür yazılımı kullandırmak

- Türkiye'nin en büyük teknik destek firması Linux ve özgür yazılım alyapılarına da destek veriyor.
- Araçlarla gezen ekiplerindeki çalışanları hiç de “Linux Gurusu” değil.
 - Ama son derece iyi yönettikleri bir çalışma biçimleri var.
 - Gerekli olduğu zaman gerekli olduğu kadar destek veren çok iyi (ama küçük) bir ekipleri var.
 - Ekiplerin sayısal çoğunluğu ise bir bilgi temeli (knowledge base) yapısını kullanarak gerek duyduğu bilgilere ulaşabiliyor. Ne yazık ki Google tek başına yetersiz.
- Desteği yönetebilen bir organizasyon yarın “...” çıksın ona da destek verir.
 - Bakın hem “büyük” hem “hızlı” olmanın yolu varmış.
 - Peki bunun maliyeti nedir? Bu örnekte yaklaşık 2 yıl x 12 kişi.

Özgür yazılımı geliştirmek

- Özgür yazılımı geliştirmek ise hepsinden daha ince bir iř.
 - Sadece GPL, MPL, BSD, vs lisanslı kodlara bakmak, feyz almak veya kodları kopyalayıp yapıştırmak ile olacak iř değil.
 - Çünkü siz o kodlardan beslenince, o kodlardaki değişikliklerden de beslenmek zorundasınız.
 - O çok beğendiğiniz kodda bir güvenlik açığı çıkabilir. Elbette ki yamanır. Peki sizin alıntı yaptığınız yerde de yamandı mı?
 - Yazılım yapılandırma yönetimi (configuration management) ve takip edilebilirlik (traceability) konularını bir şekilde çözmeniz gerekli.

Özgür yazılımı geliştirmek

- Lisans işinin detaylarını hiç saymıyoruz. Örnekleyelim.
 - The following points clarify the QEMU licenses:
 - QEMU as a whole is released under the GNU General Public License
 - Parts of QEMU have specific licenses which are compatible with the GNU General Public License. Hence each source file contains its own licensing information.
 - In particular, the QEMU virtual CPU core library (libqemu.a) is released under the GNU Lesser General Public License. Many hardware device emulation sources are released under the BSD license.
 - The QEMU Accelerator driver is released under the GNU General Public License version 2.
 - QEMU is a trademark of Fabrice Bellard.
 - QEMU kodları Linux 2.6.20 çekirdeği, ayrıca 2 ayrı özgür yazılım projesi ve bunların kardeşi 2 ticari üründe kullanılıyor.

Soru Yanıt
